

Objaśnienia
do Wieloletniej Prognozy Finansowej
Gminy Aleksandrów Łódzki
na lata 2022 – 2029.

Wieloletnia Prognoza Finansowa dla Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2022- 2029 została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- ustawa o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U. z 2021r., poz. 1372)
- ustawa o finansach publicznych (t.j.Dz.U. z 2021r., poz. 305)
- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1672)

Podobnie jak w latach poprzednich przy tworzeniu projektu WPF dla Gminy Aleksandrów Łódzki kierowano się również założeniami przyjętymi przez Ministra Finansów w *Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw*. Dokument został zaktualizowany w dniu 31 sierpnia 2021 roku. Dodatkowo, w związku ze zmianami w ustawie o finansach publicznych, korzystano z opracowania Ministra Finansów, "Wieloletnia Prognoza Finansowa Jednostki Samorządu Terytorialnego - Metodologia Opracowania". Aktualizacja dokumentu - sierpień 2020 roku.

Jednak najważniejszą sprawą, na którą należy zwrócić uwagę przy omawianiu wielkości przyjętych w prognozie, są skutki finansowe dla samorządów związane z wprowadzonymi w latach 2020 – 2021 reformami podatkowymi, w szczególności „Polskim Ładem”. Niestety skutki te są bardzo dolegliwe, powodują już w roku 2022 ogromny ubytek dochodów bieżących, które to są z kolei podstawą do oceny możliwości każdej jednostki do prowadzenia działalności statutowej tak w zakresie wydatków bieżących jak i wydatków majątkowych, a także do oceny możliwości obsługi zadłużenia już istniejącego czy też możliwości korzystania z nowych tytułów dłużnych.

Zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów wymienionych wyżej w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Aleksandrów Łódzki zaprojektowano wysokość dochodów, wydatków i obsługę zadłużenia do roku 2029 oraz zaplanowano limity wydatków i zobowiązań z tytułu przedsięwzięć do roku 2025.

DOCHODY

Przywołane wyżej "Wytyczne ..." i wskazane w ww. dokumencie prognozy wskaźników makroekonomicznych posłużyły jako podstawa do oszacowania podstawowych wielkości po stronie dochodów budżetów Gminy Aleksandrów Łódzki w horyzoncie do 2029 roku. Założenia makroekonomiczne na lata 2022 - 2025 przewidują kształtowanie się PKB, rok do roku, od 104,5% w 2022 roku do 103,5 w roku 2025. Lata 2026 - 2029 to z kolei przedział 103,1 % - 103,5%.

W prognozie dotyczącej Gminy Aleksandrów Łódzki zastosowano powyższe wskaźniki szacując wielkości dochodów gminy za wyjątkiem udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatku dochodowym od osób prawnych i podatku od nieruchomości.

W przypadku udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych szczegółowa analiza utraconych, w związku z reformami podatkowymi, korzyści prowadzi do bardzo niepokojących wniosków. Posiłkując się przyrostami tego dochodu w gminie rok do roku w latach 2017, 2018 i 2019, odpowiednio 18,7%, 16,0% i 24,% można oszacować, że w budżecie roku 2022 winniśmy mieć zaplanowaną z tego tytułu kwotę o ok. 31 milionów złotych wyższą niż przekazana w decyzji przez Ministra Finansów. Pozbawiono nas środków, których brak bardzo poważnie przekłada się na możliwości projektowania założeń budżetowych w kolejnych latach. Pozbawiono Gminę Aleksandrów Łódzki jak też inne jednostki samorządu terytorialnego dochodów własnych bez odpowiedniej rekompensaty.

Posiłkując się tendencją wyższych przyrostów rok do roku udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych w latach 2023 - 2029 założono wyższe kwoty niż te, które winny wynikać z założeń makroekonomicznych.

Planując wielkości podatków i opłat lokalnych w prognozowanym okresie założono częstsze podnoszenie poszczególnych stawek podatku od nieruchomości aż do wykorzystania stawek maksymalnych, w szczególności stawki podatku od nieruchomości związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą. W roku 2022 stawka maksymalna w zakresie tego podatku to 25,74 zł od metra kwadratowego powierzchni gruntu, stawka obowiązująca w gminie to 24,50 zł, czyli 95,2% stawki maksymalnej. W przypadku stawki za m² budynku mieszkalnego jest to 88,8%, a w przypadku gruntów pozostałych tylko 75,9% stawki maksymalnej.

Przy prognozie dochodów majątkowych założono sprzedaż nieruchomości komunalnych (przede wszystkim grunty) w latach 2022 - 2029 na poziomie 19.000.000 zł. Gmina posiada przygotowane do sprzedaży nieruchomości, a poza tym uzasadnieniem dla szacowania powyższych wartości jest dające się zauważyć w ostatnich miesiącach ożywienie na rynku nieruchomości w naszej gminie.

WYDATKI

Prognozując plan wydatków Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2022 - 2029 również opierano się na wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych. Brano pod uwagę także dane historyczne związane z wykonywaniem wydatków w poprzednich latach oraz konieczność zachowania ciągłości działania przy rozpoczętych projektach, przede wszystkim w zakresie wydatków majątkowych.

W objętym prognozą przedziale czasowym zaplanowano wydatki ogółem w przedziale 156.600.000 zł – 194.900.000 zł, zaś wydatki bieżące w kwotach 143.449.500 zł – 160.000.000 zł. Pominąć w tym momencie należy porównywanie podstawowych wielkości budżetu gminy w poszczególnych latach prognozy z latami poprzednimi, gdyż zawierają one tak po stronie dochodów jak i wydatków ich realizację uwarunkowaną fundamentalnymi zmianami w finansowaniu samorządów, sytuacją gospodarczą związaną z pandemią koronawirusa jak również niestabilnością zasad funkcjonowania samorządów. Rewolucyjne zmiany wprowadzone w ostatnich latach uniemożliwiają w miarę realne planowanie długookresowe.

Ważnym elementem w ramach wydatków bieżących są wynagrodzenia i pochodne, które planowane są w tym okresie na poziomie pomiędzy 63.000.000 zł – 65.000.000 zł, czyli ze zmianami niższymi niż założone w "Wytycznych..." zmiany przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej.

Z dniem 1 czerwca 2022 roku, po kolejnej zmianie przepisów, znikną z budżetów samorządów dochody i wydatki związane z Programem „500+”, dotychczas stanowiące znaczący udział w ich strukturze jak i w wielkościach bezwzględnych.

Przy projektowaniu podstawowych wielkości ekonomicznych zawartych w omawianej prognozie na lata 2022 – 2029 dało się zauważyć fakt konieczności ograniczania działalności tak bieżącej jak i inwestycyjnej w związku z uwarunkowaniami wynikającymi z zapisów art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych. Zmniejszenie dochodów bieżących samorządów fundamentalnie zmienia „zasady gry” i znacząco wpływa na utratę podstawowej funkcji działalności jednostek samorządu terytorialnego jaką jest samostanowienie w ramach usług dla lokalnych społeczności.

Prognoza wydatków związanych z obsługą długu gminy w latach 2022 - 2029 została wyliczona w oparciu o stawki referencyjne Narodowego Banku Polskiego obowiązujące w III kwartale 2021 roku, skutki ostatnich decyzji Rady Polityki Pieniężnej oraz na podstawie warunków zawartych w poszczególnych umowach na emisję obligacji komunalnych gminy.

W ramach wydatków bieżących przewidziane jest poręczenie, razem z innym gminami z Powiatu Zgierskiego, części kredytu dla Stowarzyszenia Hospicjum im. Jana Pawła II w Zgierzu. Poręczenie w kwocie 470.000,00 zł zostanie udzielone na 15 lat, z prolongatą spłaty kapitału do 2023 roku. Plan ewentualnych spłat w latach 2022 – 2029 to 235.127,00 zł. W latach następnych, 2030 – 2036, będzie to kwota 234.873,00 zł.

Jeżeli chodzi o inwestycje to na moment opracowywania prognozy założenia w tym zakresie obejmują finansowanie ich w roku 2022 środkami własnymi na poziomie 17.550.000 zł. Kolejne lata to wydatki majątkowe na poziomie 7.600.000 – 34.900.000, w oparciu przede wszystkim o środki własne, ze szczególnym uwzględnieniem nadwyżki operacyjnej. Z dużych projektów

prognoza uwzględnia realizację "Budowy ścieżek rowerowych na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki", "Budowę ciągu komunikacyjnego Poselska - Sportowa - Nowokalska", tworzenie infrastruktury technicznej dla powstania bloków komunalnych przy ulicy Sobieskiego w Aleksandrowie Łódzkim czy też powstanie „Strefy rekreacyjno – wypoczynkowej na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Aleksandrowie Łódzkim”. Należy zaznaczyć, że bez środków zewnętrznych realizacja wszystkich zamierzeń inwestycyjnych w najbliższych latach będzie bardzo trudna i szanse ich powstania kształtują się dużo gorzej niż to wynikało z prognoz tworzonych w poprzednich latach.

W ramach wydatków bieżących w roku 2022 zaplanowano kwotę 320.000 zł odsetek od wyemitowanych obligacji w roku 2018, podlegających wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków.

Z kolei w ramach wydatków bieżących roku 2023 wpisano kwotę 169.757 zł odsetek od wyemitowanych w roku 2018 obligacji, a których spłata przypada w roku 2023, podlegających wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy. Emisja dotyczyła projektu "Termomodernizacja zasobów mieszkaniowych Gminy Aleksandrów Łódzki", w którym to projekcie dofinansowanie środkami, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy, stanowiło więcej niż 60% kosztów realizacji.

PRZYCHODY, ROZCHODY, WYNIK.

Bilansowanie zaprojektowanych w roku 2022 dochodów, wydatków i rozchodów zakłada skorzystanie z nowego instrumentu dłużnego w kwocie 6.000.000,00 zł. Dług, który planowany jest na koniec 2022 roku w kwocie 56.526.441,61 zł, stanowiącej 36,47 % planowanego dochodu rocznego, spłacony zostanie z planowanych rokrocznie nadwyżek budżetowych (operacyjnych) i jak zakłada prognoza w tym zakresie będzie systematycznie zmniejszany do roku 2029. Przedstawione w prognozie wielkości zakładają skorzystanie z nowego tytułu dłużnego, w wysokości 8.000.000,00 zł, w roku 2023. Zaplanowano także zmniejszenie o 2.400.000 zł przypadającego w roku 2024 wykupu obligacji i przesunięcie tej operacji na rok 2029.

W ramach rozchodów budżetu zaplanowano:

- w roku 2022, w części dotyczącej kwot przypadających wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych kwotę 4.000.000 zł wykupu obligacji z 2018 roku, wyemitowanych w związku z realizacją projektu "Termomodernizacja zasobów mieszkaniowych Gminy Aleksandrów Łódzki",
- w roku 2023, w części dotyczącej kwot wyłączeń przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3a ustawy, kwotę 3.187.939 zł wykupu obligacji z 2018 roku, wyemitowanych na wkład krajowy w związku z realizacją projektu "Termomodernizacja zasobów mieszkaniowych Gminy Aleksandrów Łódzki"

Niskie w relacji do dochodu rocznego zadłużenie gminy, a przede wszystkim możliwości terminowego i realnego jego obsługiwanie stwarzają potencjalne warunki do skorzystania z nowych tytułów dłużnych. Posiadanie takich możliwości jest bardzo korzystną sytuacją w momencie stałego pogarszania przez organy władzy centralnej warunków brzegowych funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. I sytuacja ta raczej się pogarsza niż miałaby się poprawiać. Drastyczne zmniejszenie udziałów w podatku dochodowym, m.in. poprzez wprowadzanie niekorzystnych dla wszystkich podmiotów reform podatkowych, podwyżki płacy minimalnej, podwyżki cen energii elektrycznej, przerzucanie kosztów reformy oświaty na samorządy to tylko niektóre przykłady nie przewidywanych sytuacji, z którymi musimy się dzisiaj mierzyć i które mogą być świadectwem tego, że w przyszłości nie można wykluczyć pojawienia się kolejnych barier.

Planowane w poszczególnych latach Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki spłaty, obsługa oraz poziom zadłużenia nie przekraczają wskaźnika maksymalnego obciążenia z tytułu spłat długu jednostki ustalonego zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, obliczonego jako relacja spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych, spłat potencjalnych kwot wynikających z udzielonych poręczeń i

gwarancji do planowanych dochodów bieżących do obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. W prognozie została zachowana także zasada wynikająca z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, według której organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych oraz wolne środki.

Aktualna sytuacja finansowa gminy, gorsza niż w latach poprzednich, możliwości pozyskiwania rokrocznie znaczącej wartości dochodów bieżących, posiadanie w dalszym ciągu majątku komunalnego, który może być przeznaczony do sprzedaży, czynią prognozy podstawowych wielkości ekonomicznych realnymi, chociaż udaje się to wykonywać coraz trudniej, i stwarzają realne podstawy do przewidywania działalności gminy w najbliższych latach. W konsekwencji można stwierdzić, że odpowiadają wymogom zawartym w art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych mówiących o tym, że wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna.